

Grażyna Kozuń-Cieślak

Politechnika Radomska

BEZPOŚREDNIE INWESTYCJE ZAGRANICZNE W POLSCE

1. Zarządzanie w dobie globalizacji

W warunkach globalizacji, gdy rynek działa ponad granicami państw, gdy zmieniają się warunki wyboru czynników produkcji, gdy otwarte są możliwości wyboru miejsca produkcji i sprzedaży, gdy likwiduje się ograniczenia dla konkurencji zewnętrznej, a kapitał intelektualny decyduje o przewagach konkurencyjnych, zasadniczo zmieniają się podstawy rozwoju [Szymański 2002, s. 8]. W tych warunkach rynek i mechanizm alokacyjny, działając ponad granicami, zmieniają kryteria efektywności i marnotrawstwa [Szymański 2002, s. 12].

Podstawowym elementem filozofii działania firmy globalnej jest traktowanie przez nią całego świata (w praktyce – najatrakcyjniejszych krajów czy regionów) jako rynku zaopatrzenia, prowadzenia działań operacyjnych oraz rynków zbytu. Istota zarządzania strategicznego w przedsiębiorstwach globalnych polega na takiej lokalizacji w skali międzynarodowej poszczególnych procesów w ramach łańcucha wartości, kontrolowanego przez dane przedsiębiorstwo, by konfiguracja tych procesów zapewniała mu najwyższą wartość dodaną [Brdulak, Gołębiowski 2001, s. 13-14].

Proces dynamicznie postępującej globalizacji gospodarki światowej oraz odwieczny imperatyw podnoszenia efektywności prowadzonej działalności doprowadziły do zintensyfikowania ponadnarodowej cyrkulacji kapitałów w formie bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Sprzyjał temu również proces transformacji ustrojowej w krajach Europy Środkowowschodniej, który spowodował otwarcie tych gospodarek dla inwestorów zagranicznych. Duże zapotrzebowanie na kapitał zagraniczny, będące wynikiem niedorozwoju rodzimych zasobów kapitałowych i istoty mechanizmu ekonomicznego gospodarki rynkowej, wymaga oczywiście liberalizacji prawa dotyczącego inwestycji zagranicznych. Zasada „narodowego traktowania”

inwestorów zagranicznych oraz szereg regulacji liberalizujących funkcjonowanie rynku finansowego są warunkiem koniecznym dla pozyskania kapitału zagranicznego, czyniąc go swoistym przedmiotem konkurencji między krajami postsocjalistycznymi. Jednocześnie kraje te stały się nowym, potencjalnym celem dla światowych strumieni kapitału poszukującego najkorzystniejszych sposobów alokacji.

Kraje zainteresowane napływem kapitału zagranicznego na ich terytoria zmieniają przepisy prawne, tworząc systemy zachęt do inwestowania. Na koniec 2003 r. na świecie 82 kraje wprowadziły 220 specjalnych regulacji prawnych zmieniających na korzyść warunki dla bezpośrednich inwestycji zagranicznych (w 1991 r. było tylko 35 takich krajów i 80 zmian na korzyść BIZ).

Regulacje prawne wprowadzone w Polsce w 1991 r. Ustawą o spółkach z udziałem zagranicznym (DzU 1991 nr 60, poz. 253, nr 80, poz. 350 i nr 111, poz. 480) rozpoczęły okres intensywnego napływu kapitału zagranicznego w postaci inwestycji bezpośrednich, a nowelizacja ustawy dokonana w 1996 r. (DzU 1996 nr 45, poz. 199) zbliżyła polski system do rozwiązań przyjętych w OECD.

2. Alokacja bezpośrednich inwestycji zagranicznych na świecie w latach 1990-2003

Przez bezpośrednie inwestycje zagraniczne (BIZ) rozumie się lokaty kapitału poza granicami kraju, dokonywane w celu podjęcia przez inwestora działalności gospodarczej od podstaw lub nabycia praw własności w przedsiębiorstwie już istniejącym w skali umożliwiającej bezpośredni udział w zarządzaniu. Zgodnie z definicją OECD przedsiębiorstwem bezpośredniego inwestowania jest takie przedsiębiorstwo, w którym zagraniczny inwestor posiada co najmniej 10% udziału w kapitale spółki. Inwestycje bezpośrednie nie są jednak jedynie prostym transferem kapitału finansowego – oznaczają również transfer technologii, wiedzy na temat zarządzania i organizacji pracy oraz włączenie w międzynarodowe kanały dystrybucji. Ta szczególna forma dopływu kapitału do kraju goszczącego stanowi, głównie dla krajów rozwijających się, jedno z najistotniejszych źródeł zewnętrznego finansowania, przyczyniając się do modernizacji gospodarki i wzrostu jej konkurencyjności.

Tabela 1. Skumulowana wartość BIZ w latach 1990-2003 (mld USD)

Kraje	Lata				
	1990	1995	2000	2002	2003
Świat	1 950,3	2 992,1	6 089,9	7 371,5	8 245,1
w tym:					
Kraje rozwinięte	1 399,5	2 035,8	4 011,7	5 049,7	5 701,6
Kraje rozwijające się	547,9	916,7	1 939,9	2 093,5	2 280,2
Kraje Europy Środkowej i Wschodniej	2,8	39,6	138,3	228,2	263,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UNCTAD [*Handbook...* Internet].

Lata 1990-2003 to okres intensywnego wzrostu wartości zrealizowanych na świecie bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Na przestrzeni tego okresu skumulowana wartość BIZ zrealizowanych na świecie wzrosła z 1,95 bln USD do 8,24 bln USD.

Najbardziej spektakularnie rosło zainteresowanie rynkami byłego bloku socjalistycznego. Wartość inwestycji zrealizowanych w krajach Europy Środkowej i Wschodniej¹ w 1990 r. wynosiła zaledwie 2,8 mld USD, a w 2003 r. było to już 263,3 mld USD (co realnie oznaczało wzrost ponad sześćdziesięciokrotny²). Ten znaczny wzrost zainteresowania inwestorów Europą Środkowowschodnią (EŚW) nie oznacza jednak dominacji tego regionu świata w przyciąganiu inwestycji bezpośrednich. Na koniec badanego okresu skumulowana wartość BIZ zrealizowanych w krajach EŚW stanowiła zaledwie 3,2% całkowitej wartości inwestycji bezpośrednich na świecie. Dla porównania można podać, że skumulowana wartość BIZ w Holandii była większa niż inwestycje w dwudziestu krajach EŚW łącznie (wynosiła około 4%)³.

Tabela 2. Skumulowana wartość BIZ w krajach Europy Środkowej i Wschodniej w 2003 roku

Kraj	Skumulowana wartość BIZ	
	mld USD	udział %
Czechy	41,0	15,6
Polska	52,1	19,8
Rosja	52,5	20,0
Węgry	42,9	16,3
Pozostałe kraje	72,7	28,3
Razem	263,3	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UNCTAD [*Handbook...* Internet; „Rocznik Statystyczny” 2003, s. 653].

Z 263,3 mld USD inwestycji bezpośrednich zrealizowanych w krajach EŚW ponad 70% trafiło do czterech gospodarek: Polski, Czech, Rosji i Węgier. Polskę i Rosję uważa się powszechnie za liderów w przyciąganiu BIZ, w każdym z tych krajów znalazło się nieomal 20% kapitałów.

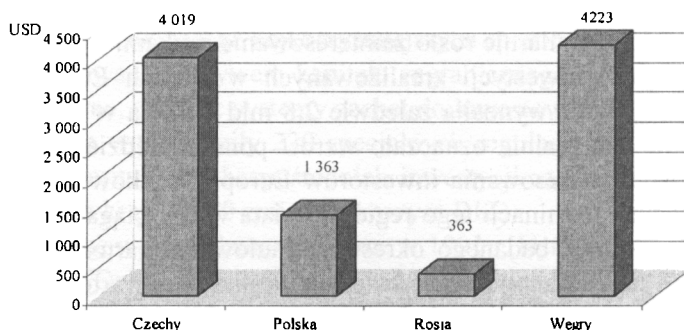
Jednak sytuacja wygląda zupełnie inaczej, gdy w analizach uwzględnimy znaczne zróżnicowanie powyższych krajów, wyrażone wielkością zaludnienia. Wartość BIZ zrealizowanych w Rosji to zaledwie 361 USD na mieszkańca. W

¹ Według klasyfikacji UNCTAD do grupy tej zaliczono: Albanie, Białoruś, Bośnię i Hercegowinę, Bułgarię, Chorwację, Czechy, Estonię, Węgry, Litwę, Łotwę, Macedonię, Mołdawię, Polskę, Rumunię, Rosję, Słowację, Słowenię, Ukrainę i Jugosławię.

² Przeliczenia wielkości nominalnych na realne wykonane zostały z zastosowaniem odpowiednich współczynników konwersji (CF) [Sahr; Internet].

³ Obliczenia własne na podstawie danych UNCTAD [*Handbook...* Internet].

Polsce sytuacja jest również znacznie gorsza niż w Czechach i na Węgrzech – w obu tych krajach wartość BIZ *per capita* jest około trzykrotnie większa niż w Polsce.

Rys. 1. Skumulowana wartość BIZ *per capita* (31.12.2003)

Źródło: opracowanie własne.

Według wstępnych danych UNCTAD w 2004 r. do krajów EŚW napłynęło 36,5 mld USD, a więc o 9,5 mld USD więcej niż w roku poprzednim. Ten ponowny wzrost zainteresowania inwestorów krajami EŚW wynika przede wszystkim z faktu rozszerzenia Unii Europejskiej. Wśród krajów EŚW największym zainteresowaniem inwestorów zagranicznych cieszyła się Rosja – w 2004 r. ulokowano tam 27% wartości BIZ, na drugim miejscu znalazła się Polska (14%), następnie Czechy (13%) i Węgry (6%) [Lista... 2004].

3. Potencjał rynkowy Polski na tle wybranych krajów EŚW

Jednym z licznych czynników determinujących napływ inwestycji zagranicznych jest perspektywa rozwoju danej gospodarki, oceniana na podstawie wzrostu gospodarczego, wielkości rynku wewnętrznego oraz prognoz umacniania się modelu społeczeństwa konsumpcyjnego.

W tabeli 3 zaprezentowane zostały oceny potencjału gospodarczego Polski, Czech, Węgier i Rosji dokonane na podstawie ośmiu wskaźników⁴:

- *market size index* – wskaźnik rozmiaru rynku, uwzględnia wielkość populacji miejskiej (według danych Banku Światowego, *World Development Indicators-2003* (dalej WDI-2003)) oraz dane o zużyciu energii (według U.S. Energy Information Administration, „International Energy Annual” 2003),

⁴ Center for International Business Education and Research at Michigan State University. (globalede.msu.edu).

• *market growth rate index* – wskaźnik tempa wzrostu rynku, uwzględnia średnią roczną stopę wzrostu zużycia energii oraz stopę wzrostu PKB (według danych Banku Światowego, WDI-2003),

• *market intensity index* – wskaźnik siły nabywczej rynku, uwzględnia szacunki dochodu narodowego na mieszkańca według parytetu siły nabywczej pieniądza oraz udział konsumpcji prywatnej w PKB (według danych Banku Światowego, WDI-2003),

• *market consumption capacity index* – wskaźnik pojemności (chłonności) nabywczej rynku, uwzględnia udział klasy średniej w konsumpcji/dochodach (według danych Banku Światowego, WDI-2003),

• *commercial infrastructure index* – wskaźnik infrastruktury komercyjnej, uwzględnia dane o liczbie abonentów telefonów stacjonarnych i komórkowych oraz liczbie komputerów PC na 100 mieszkańców, operatorów Internetowych na 1 mln ludzi (według danych International Telecommunication Union, „ICT Indicators” 2003); liczbę odbiorników telewizyjnych na 1000 osób, kilometry dróg utwardzanych na 1 mln osób (według danych Banku Światowego, WDI-2003) oraz liczbę ludności na jeden punkt sprzedaży detalicznej (według danych Euromonitor, „European Marketing Data and Statistics” 2004),

• *economic freedom index* – wskaźnik wolności gospodarczej, uwzględnia indeks wolności gospodarczej (według Heritage Foundation, „The Index of Economic Freedom” 2004) oraz wolności politycznej (według Freedom House, „Survey of Freedom in the World” 2004),

• *market receptivity index* – wskaźnik otwartości rynku, uwzględnia dane o wartości importu z USA przypadającego na mieszkańca (według danych U.S. Census Bureau Foreign Trade Division, „Country Data” 2004) oraz udział handlu w PKB (według danych Banku Światowego, WDI-2003),

• *country risk index* – wskaźnik ryzyka kraju, wyznaczony według ratingu ryzyka kraju (według Euromoney, „Country Risk Survey” 2004).

Z zaprezentowanych danych wynika, że Czechy i Węgry uzyskały większość indeksów cząstkowych na lepszym poziomie niż Polska i Rosja. W obu tych krajach bardzo wysoko oceniona została chłonność rynku (odpowiednio: 97 i 100), a także infrastruktura komercyjna (100 i 81). Wskaźnik otwartości rynku dla Czech i Węgier przewyższał sześciokrotnie wskaźnik uzyskany przez Polskę. Jedynym wskaźnikiem, w ramach którego Polska uzyskała lepszą ocenę niż Czechy i Węgry, jest wskaźnik wielkości rynku, ale już ocena stopy wzrostu rozmiarów rynku jest w Polsce znacznie gorsza (34) niż w Czechach (51) i na Węgrzech (50). Pod względem tych dwóch wskaźników Rosja znacząco wyprzedziła pozostałe trzy kraje.

Indeksy cząstkowe uzyskane przez poszczególne kraje zdecydowały o ostatecznej ocenie ich potencjału rynkowego. Czechy (87) i Węgry (88) uzyskały ogólny indeks znacznie wyższy niż Polska (60) i Rosja (42).

Tabela 3. Wskaźniki potencjału rynków wschodzących Europy Środkowowschodniej według MSU – CIBER (24.10.2004)

Kraj	overall market potential index	Indeksy cząstkowe i ich wagi w ustalaniu Overall Market Potential Index (max wartość indeksu = 100)							
		market size index	market growth rate index	market intensity index	market consumption capacity index	commercial infrastructural index	economic freedom index	market receptivity index	country risk index
		10/50	6/50	7/50	5/50	7/50	5/50	6/50	4/50
Węgry	68	1	50	76	100	81	78	24	64
Czechy	67	2	51	51	97	100	83	24	62
Polska	50	5	34	67	80	66	73	4	56
Rosja	42	37	73	28	53	41	21	6	32

Źródło: Center for International Business Education and Research at Michigan State University (globaledege.msu.edu).

Powyższe wyniki potwierdzają tezę, iż to właśnie Czechy i Węgry zajmują pozycję liderów wśród krajów Europy Środkowowschodniej pod względem przyciągania kapitału zagranicznego i postrzegane są jako kraje inwestycyjnie najbardziej atrakcyjne.

4. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Polsce

Według danych Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych SA na koniec 2004 r. skumulowana wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce wyniosła 84,48 mld USD, z czego ponad 95% stanowiły inwestycje duże, o wartości powyżej 1 mln USD (wartość BIZ poniżej 1 mln USD została oszacowana na kwotę 3,83 mld USD). Roczne strumienie BIZ wahały się od 1,5 mld USD w 1994 r. do 10,6 mld USD w 2000 roku. W roku 2004 napłynęło do Polski 7,86 mld USD i była to najwyższa wartość od 2000 r., kiedy to napływ BIZ był rekordowy.

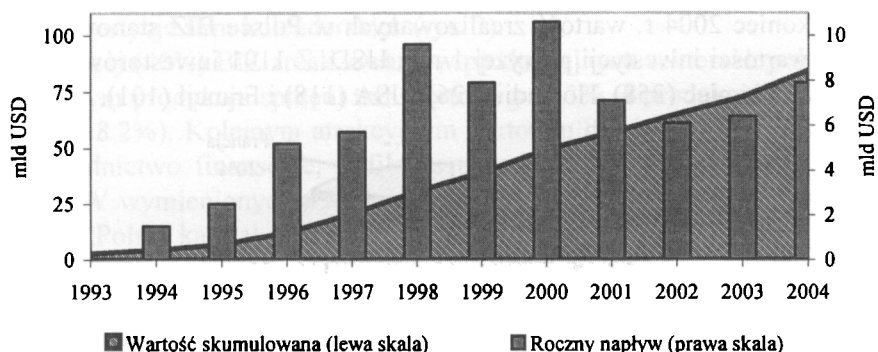
Tabela 4. Rozmiary bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce (mld USD)

Inwestycje	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Wartość skumulowana	2,8	4,3	6,8	12,1	20,6	30,7	38,9	49,4	56,8	65,1	72,7	84,5
Roczny napływ	bd	1,5	2,5	5,2	5,7	9,6	7,9	10,6	7,1	6,1	6,4	7,9

Źródło: PAIiIZ 2005 (www.paiz.pl)

Inwestycje zrealizowane w 2004 r. to aż w 58% inwestycje od podstaw, tzw. *greenfield* (inwestycje w formie przejęć stanowiły 25%, a w formie prywatyzacji

17%). Dzięki inwestycjom zrealizowanym w 2004 r. powstało ponad 14 800 nowych miejsc pracy [Lista... 2004].

Rys. 2. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Polsce w latach 1993-2004

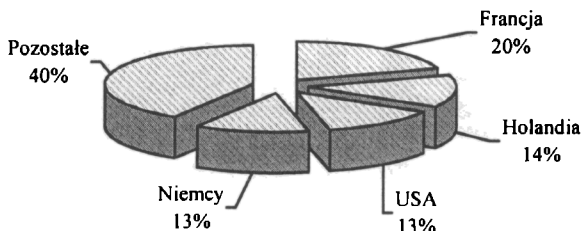
Źródło: na podstawie tab. 4.

Tabela 5. Skumulowana wartość BIZ w Polsce według kraju rejestracji inwestora (31.12.2004)

Kraj rejestracji inwestora	Liczba inwestorów	Kapitał zainwestowany (mld USD)	Kraj rejestracji inwestora	Liczba inwestorów	Kapitał zainwestowany (mld USD)
Francja	101	16 026,1	Rosja	3	409,1
Holandia	126	11 154,2	Japonia	18	362,3
USA	118	10 163,7	Norwegia	14	345,2
Niemcy	258	10 149,5	Chorwacja	2	219,0
Międzynarodowe	14	4 648,7	Kanada	13	210,9
Wielka Brytania	56	4 337,2	Australia	3	159,5
Włochy	67	4 089,3	Turcja	4	100,1
Szwecja	60	3 715,2	Czechy	5	75,0
Belgia	27	2 902,6	Izrael	4	70,4
Dania	50	2 096,2	Słowenia	2	70,3
Szwajcaria	28	1 617,5	RPA	1	57,2
Austria	40	1 223,7	Węgry	4	55,8
Korea Południowa	6	1 167,9	Chiny	2	45,0
Cypr	4	1 110,5	Filipiny	1	40,0
Irlandia	6	1 026,2	Lichtenstein	5	16,9
Portugalia	4	678,4	Monako	1	6,8
Luksemburg	19	673,0			
Finlandia	20	578,5	Inwestycje powyżej 1 mln USD		80 649,8
Grecja	4	561,6	Inwestycje poniżej 1 mln USD		3 827,8
Hiszpania	11	486,3	Suma		84 477,6

Źródło: PAIiZ 2005 (www.paiz.pl).

Najwięcej BIZ ulokowały w Polsce firmy z krajów Unii Europejskiej (UE-15) – 64% całkowitej wartości inwestycji powyżej 1 mln USD, z czego 46% to kapitał z Francji, Holandii i Niemiec. Znaczący udział ma też kapitał ze Stanów Zjednoczonych – na koniec 2004 r. wartość zrealizowanych w Polsce BIZ stanowiła 12,6% całkowitej wartości inwestycji powyżej 1 mln USD. Z 1101 inwestorów najwięcej pochodziło z Niemiec (258), Holandii (126), USA (118) i Francji (101).

Rys. 3. Struktura skumulowanej wartości BIZ w Polsce według kraju rejestracji inwestora (31.12.2004)

Źródło: na podstawie tab. 5.

Tabela 6. BIZ w Polsce według klasyfikacji działalności (na dzień 31.12.2004)

Rodzaj działalności	Skumulowana wartość BIZ		Napływ BIZ w 2004	
	Kapitał zainwestowany (mln USD)	% całości	Kapitał zainwestowany (mln USD)	% całości
Działalność produkcyjna	32 199,9	39,9	3 251,5	41,4
Pośrednictwo finansowe	18 878,5	23,4	2 115,2	26,9
Handel i naprawy	9 517,4	11,8	848,7	10,8
Transport, gospodarka magazynowa, łączność	7 861,4	9,7	-321,9	-4,1
Zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	3 207,6	4,0	507,8	6,5
Obsługa nieruchomości, działalność związana z prowadzeniem interesów	2 952,7	3,7	865,5	11,0
Pozostała działalność usługowa, komunalna i socjalna (w tym media i rozrywka)	2 732,2	3,4	3,8	0,0
Budownictwo	2 110,1	2,6	560,2	7,1
Hotele i restauracje	885,3	1,1	10,9	0,1
Górnictwo i kopalnictwo	228,6	0,3	1,6	0,0
Rolnictwo	76,3	0,1	14,5	0,2
Inwestycje powyżej 1 miliona USD	80 649,8	100,0	7 857,7	100,0
Inwestycje poniżej 1 miliona USD	3 827,8			
Ogółem	84 477,6			

Źródło: PAIIZ 2005 (www.paiz.pl).

W roku 2004 z łącznej kwoty 7,86 mld USD zainwestowanych w Polsce aż 20% stanowił kapitał francuski, 18% były to inwestycje amerykańskie, ponad 16% to inwestycje firm określanych jako międzynarodowe, 15% kapitał niemiecki i 12,5% inwestycje firm holenderskich (rys. 3).

Najwięcej (40%) BIZ zrealizowano w produkcyjnych sektorach polskiej gospodarki (w tym produkcja sprzętu transportowego 8,3%, a produkcja artykułów spożywczych 8,2%). Kolejnym atrakcyjnym sektorem dla inwestorów zagranicznych jest pośrednictwo finansowe, trafiło tu ponad 23% BIZ oraz handel i naprawy (11,8%). W wymienionych trzech sektorach skoncentrowane jest 75% zainwestowanego w Polsce kapitału zagranicznego.

Tabela 7. Inwestorzy, których inwestycje w Polsce przekraczają 1 mld USD (31.12.2003)

Inwestor	Kapitał zainwestowany (mln USD)	Kraj rejestracji/ pochodzenia	Rodzaj działalności
France Telecom	4 020,3	Francja	Telekomunikacja
EBOiR	2 695,0	międzynarodowy	Pośrednictwo finansowe
Fiat	1 768,7	Włochy	Produkcja sprzętu transportowego; pośrednictwo finansowe
HVB	1 336,0	Niemcy	Pośrednictwo finansowe
Citigroup	1 300,0	USA	Pośrednictwo finansowe
KBC Bank N.V.	1 290,0	Belgia	Pośrednictwo finansowe
OAO Gazprom	1 283,8	Rosja	Transport, magazynowanie komunikacja, budowlany
Vivendi Universal	1 243,4	Francja	Transport, magazynowanie komunikacja; wynajem handel
United Pan Europe Communications N.V.	1 200,0	Holandia	Inna działalność usługowa
Uni Credito Italiano Sp. A.	1 200,0	Włochy	Pośrednictwo finansowe
Metro Grup A.G.	1 156,0	Niemcy	Handel detaliczny, hurtowy
Kronospan Holdings Ltd.	1 061,8	Cypr	Produkcja drewna, produktów drewnianych
GM Corporation	1 010,0	USA	Produkcja sprzętu transportowego

Źródło: PAliIZ 2005 (www.paiz.pl).

Dane dotyczące napływu inwestycji w 2004 r. potwierdzają, że nadal najwięcej BIZ jest realizowanych w produkcyjnych sektorach polskiej gospodarki. Napływ kapitału do tego sektora w 2004 r. wyniósł 3,25 mld USD (41%). Największy udział w inwestycjach w sektorze produkcyjnym utrzymała branża motoryzacyjna (703 mln USD), znaczne inwestycje zrealizowano również w branży chemicznej i farmaceutycznej (486 mln USD), metalowej (468,5 mln USD) oraz w produkcji

sprzętu gospodarstwa domowego (450,6 mln USD) [Lista... 2004]. W dalszej kolejności najbardziej atrakcyjnymi inwestycyjnie sektorami gospodarki było pośrednictwo finansowe, które w 2004 r. przyciągnęło 27% zrealizowanych w Polsce BIZ oraz sektor nieruchomości (11%). Łącznie trzy wymienione sektory skoncentrowały niemal 80% wszystkich BIZ zrealizowanych w 2004 r.

Według danych na koniec 2003 r. 13 firm zainwestowało w Polsce ponad 1 mld USD (tab. 7). Największym inwestorem jest francuska firma telekomunikacyjna France Telecom. Uwzględniając aktywność tej firmy na polskim rynku w 2004 r. (tab. 8), jej łączne inwestycje sięgają 4,5 mld USD. Dużym inwestorem jest również Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (2,7 mld USD) oraz włoski Fiat (1,8 mld USD). Inwestycje pozostałych form mieszczą się w przedziale od 1,01 do 1,34 mld USD.

Tabela 8. Najwięksi inwestorzy zagraniczni w Polsce w 2004 roku (31.12.2004)

Inwestor	Kapitał zainwestowany w 2004 roku (mln USD)	Kraj rejestracji /pochodzenia	Rodzaj działalności
Apollo Rida	800	USA	Nieruchomości
France Telecom	450	Francja	Telekomunikacja
LNH Holding N.V.	390	Holandia/Indie	Hutnictwo
BEG S.A.	356	Francja	Budownictwo
Vattenfall AB	305	Szwecja	Zaopatrywanie w energię elektryczną i wodę
Toyota	220	Belgia/Japonia	Motoryzacja
IVAX Corporation	210	USA	Produkcja farmaceutyków
Volkswagen AG	195	Niemcy	Motoryzacja
KBC Bank N.V.	192	Belgia	Pośrednictwo finansowe
LG Electronics INC	178	Korea Południowa	Produkcja urządzeń elektrycznych

Źródło: PALiZ 2005 (www.paiz.pl).

Największe inwestycje w Polsce w 2004 r. zrealizowała amerykańska firma deweloperska zajmująca się zarządzaniem oraz inwestowaniem w najwyższej jakości nieruchomości komercyjne Apollo Rida (800 mln USD), drugie miejsce to wspomniany już wcześniej France Telecom (450 mln USD). Ostatnią firmą z pierwszej dziesiątki największych inwestorów zagranicznych w Polsce w 2004 r. jest koreańska firma produkująca urządzenia elektryczne LG Electronics INC, której inwestycje wyniosły 178 mln USD.

5. Podsumowanie

W celu zrealizowania pożądanego wzrostu gospodarczego na poziomie 5% Polska potrzebuje inwestycji zagranicznych w wysokości 10 mld USD rocznie.

Dlatego tworzenie dobrego klimatu i warunków do inwestowania jest szczególnie ważne, zwłaszcza że – jak wynika z zaprezentowanych analiz – obecny poziom napływu BIZ do Polski trudno uznać za zadowalający; również prognozy napływu BIZ nie wydają się zbyt obiecujące w kontekście porównywania ocen potencjału rynkowego Polski z Czechami i Węgrami, czyli krajami, które w tym rejonie świata stanowią dla nas największą konkurencję w walce o zagranicznych inwestorów.

Szczególnie istotne są inwestycje zaawansowane technologicznie, ponieważ powodują rozwój technologii w sektorze, kreowanie wysokiej wartości dodanej, doskonalenie kadr, poprawę jakości zarządzania, poprawę konkurencyjności przedsiębiorstw, regionów, sektorów pokrewnych i całej gospodarki. Oprócz struktury branżowej istotna jest również forma BIZ – zróżnicowanie formy organizacyjnej ma bowiem duży wpływ na kreowanie nowych stanowisk pracy, strukturę sektorów oraz rozwój poszczególnych regionów kraju (szczególnie pożądane są inwestycje typu *greenfield* oraz te, które mają charakter proeksportowy). Ponadto istotny jest również właściwy portfel inwestycyjny ze względu na kraj pochodzenia inwestora – pożądanym jest dalszy intensywny napływ kapitałów z krajów Unii Europejskiej, do której Polska wstąpiła w 2004 r., ale należy położyć nacisk również na przyciąganie kapitałów z USA, Kanady, Japonii i Korei [*Program...* 2003].

Należy jednak pamiętać, że powodzenie w przyciąganiu inwestycji zagranicznych nie jest wynikiem wyłącznie deklaratywnej gotowości przyjęcia kapitału zagranicznego, jest ona bowiem wypadkową wielu czynników o charakterze politycznym, ekonomicznym i społecznym, które składają się na ocenę atrakcyjności inwestycyjnej kraju goszczącego.

Literatura

- Brdulak H., Gołębiowski T., *Przedsiębiorstwo wobec wyzwań globalizacji*, [w]: *Wspólna Europa. Przedsiębiorstwo wobec globalizacji*, red. H. Brdulak, T. Gołębiowski, PWE, Warszawa 2001.
- Handbook of Statistics On-Line* (www.unctad.org).
- Lista największych inwestorów zagranicznych w Polsce*, grudzień 2004, PAiiIZ.
- Program promocji gospodarczej Polski do roku 2005*, Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2003.
- Rocznik Statystyczny GUS 2003.
- Sahr R., *InflationConversionFactors for Dollars 1665 to Estimated 2015*, Oregon State University, http://oregonstate.edu/dept/pol_sci/fac/sahr/sahr.htm.
- Szymański W., *Globalizacja – wyzwania i zagrożenia*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2002.

FOREIGN DIRECT INVESTMENT IN POLAND

Summary

The fast globalization process of world economy has intensified the circulation of capital in the form of foreign direct investment (FDI). This form of investment is especially welcome by host countries since, besides a lot of money, it provides know how.

That is why it can be said that FDI is an object of competition, especially among developing countries. On the other hand, activity on foreign markets is an indicator of increased efficiency of business that seeks the most advantageous forms of capital allocation.

The goal of the paper is to identify the volume and structure of foreign direct investment in Poland (in respect to investor's country of origin and target economy area) and to assess Poland's attractiveness to investors contrasted with chosen central and east European countries.